

ב-ט — לדעת חכמים שאף נערה מקבלת את גיטה — נערה⁽¹⁾ מהו שתעשה שליח לקבל גיטה מיד בעלה, האם יכולה נערה בחיי אביה למנות שליח לקבלת הגט?

וצדדי הספק הם:

האם הבת שמקבלת את גיטה בחיי אביה לפי חכמים, (2) כיד אביה דמיא [האם הנערה לידו של אביה היא דומה],⁽³⁾ או שמא הבת כחצר אביה דמיא?⁽⁴⁾ ומפרשינן לה:

האם כיד אביה דמיא, ואם כן מה אביה משוי שליח, אף היא נמי משוי שליח.

או דילמא: כחצר אביה דמיא, ועד דמטיא גיטא לידה שלה, לא מיגרשה [עד שלא בא גט ליד הנערה עצמה, אינה מגורשת].

תמהה הגמרא: ומי מספקא ליה לרבא הא מילתא, שיהא על אדם בן דעת תורת חצר כשהוא ניעור?! והאמר רבא עצמו:

כתב גט, ונתנו ביד עבדה של אשתו:

אם היה העבד ישן, והאשה משמרתו, הרי זה גט משום שעבדה כמוהו כחצירה, וחצר המשתמרת על ידה קונה לה.

אבל אם היה העבד ניעור, אינו גט, כדמפרש טעמא ואזיל.

והרי ניעור אמאי אינו גט?! ודאי משום דהויא לה חצר המשתמרת שלא לדעתה, כי הוא משמר את עצמו⁽⁵⁾ — הרי למדנו שאין חצר המשתמרת שלא לדעת הבעלים, קונה.

ואי סלקא דעתך הבת כחצר אביה דמיא

וראה ברמב"ן מד א ד"ה הא, שכתב שם: "מאחר דקיימא לן דמשום יד אביה איתרבאי, ואינה עושה שליח, אלמא אינה אלא שליח אביה שנתנה לה התורה רשות לזכות לו ולהכניס עצמה לרשותו, מעתה קטנה שאינה בתורת שליחות, אביה ולא היא וכו'", ולפי זה אפשר, שלשיטת רש"י הסובר [אחר שחזר בו] שאין חילוק בין נערה לקטנה ואף הקטנה מקבלת את גיטה, אם כן באמת אינו סובר ש"יד אביה" היינו שליח של אביה, שהרי קטנה אינה בתורת שליחות.

4. ב"ברכת אברהם" נתקשה: אם כחצר אביה דמיא, וכמבואר בהמשך הסוגיא דהיינו חצר ממש ובעינן משתמרת לדעתו, אם כן האיך אמר רבי יהודה "אין שתי ידיים זוכות כאחת", והרי אין אלו שתי ידיים, אלא יד אחת שיש לה חצר כשאר חצירות.

5. פירש רש"י: "ואינו דומה לחצר גמורה, דכי

משקר כי האי גוונא, כי היות ומקום קרוב הוא, הרי הוא אומר בלבו: "אם אשקר, יבוא אדם אחר ויכחישיני". [ויש לעיין: וכי אטו היה חושד רבי אסי ברבי אבין שהוא משקר?!].

1. בקטנה אין הגמרא מסתפקת, משום שאין שליחות לקטן.

2. כתב בתוספות הרא"ש: "פשיטא ליה לגמרא, שאפילו לרבנן אין שתי ידיים זוכות כאחת לענין זה שתהא ידה זוכה לה מכח עצמה, אלא כיון דבת דעת היא, ידה זוכה לה מכח אביה", [ולדעת רש"י שאפילו קטנה מקבלת גיטה, צריך לומר שאין צריך לתוספת הדברים שכתב בתורה"ש "כיון דבת דעת היא"].

3. כתבו הראשונים, דהיינו שהיא כמו שליח של אביה [וראה לשון הגמרא לעיל בעמוד א: "ובשליחות — והיינו דין הבת — סבר לה כרבי יהודה"].

שנערה עושה שליח לקבל גיטה מיד בעלה, ותיקשי לרב נחמן?!?

ומשנינן: **הכא** — במשנה בגיטין — **כמאי עסקינן: באשה שאין לה אב**, שזו ודאי יכולה לעשות שליח כשאר נשים, היות וגדולה היא.

ותמהינן עלה: **הא מדקתני סיפא של אותה משנה:**

אם אמר לו אביה לשליח: "צא וקבל גט לבתי", אם רצה בעל לחזור בו אחר שהגיע הגט ליד השליח, לא יחזור, כי השליח הוא שלוחו של האב לקבלה, ומשהגיע גט לידו כבר מגורשת היא.

מכלל דאף ברישא נמי בדיש לה אב עסקינן; והאיך נפרש את הרישא בקטנה שאין לה אב?!

ומשנינן: **חסורי מיחסרא המשנה והכי קתני** [חיסרון יש בדברי המשנה, וכך היא שנויה]:

קטנה שאמרה: "התקבל לי גיטי", אינו גט עד שיגיע גט לידה, **הא נערה הרי זה גט; במה דברים אמורים** — דאשה קטנה לא שייך שליחות בגט שלה — **כשאין לה אב, אבל אם יש לה אב, ואמר אביה: "צא וקבל לבתי גיטה"**, **אם רצה בעל לחזור לא יחזור** כי האב יש לו שליחות.

קטנה יתומה, או שהיא יתומה בחיי האב, וכגון שנישאה ונתגרשה או נתאלמנה, תיקנו לה חכמים נישואין, אך יוצאת היא ממנו במיאון, והיינו שאומרת: "איני רוצה בו".

וכפי שציידד רבא, **אם כן כי מטא גיטא לידה** [כשיגיע גט לידה] **נמי לא תיגרש**, דהרי הויא לה חצר המשתמרת שלא לדעת אביה, שהיא הרי ניעורה ומשתמרת על ידי עצמה?!

ובהכרח צריך לומר: בת כיד אביה דמיא, ואם כן למה נסתפק בזה רבא?!

אלא מכח קושיא זו חוזרת בה הגמרא מהביאור הקודם בצדדי ספיקו של רבא, ומבארת דלעולם פשיטא ליה לרבא דכי יד אביה דמיא, ולכן אין צריך שתהיה ידה משתמרת לדעתו של אביה; **והכי קמיבעיא ליה לרבא** [אלו הם צדדי ספיקו של רבא]:

מי אלימא הבת כיד אביה, לשויה איהי שליח [האם כוחה של הבת אלים כמו ידו של אביה, עד שתוכל אף היא כמוהו לעשות שליח], **או לא?**

אמר פשט ליה רב נחמן לרבא: אין נערה עושה שליח לקבל גיטה מיד בעלה.

איתיביה לרב נחמן ממה ששנינו במשנה בגיטין סה א:

אשה קטנה שאמרה לשלוחה: "התקבל לי גיטי", אינו גט, אין היא מתגרשת עם הגעת הגט לידו של השליח כשאר שליח לקבלה, ומשום שאין שליחות לקטן, **עד שיגיע גט לידה**, כי אז מגורשת היא משום שהוא שלוחו של הבעל להולכה.

ומדייקת הגמרא: **הא נערה, הרי זה גט מיד בשעת קבלת הגט כשאר שליח לקבלה**, הרי

איתמר:

שדרורה לקמיה דרב [ושלחו לרב], כלומר: שלחו לרב, לאמר: קרנא אומר: צריכה גט וצריכה מיאון, ושמואל סובר: די לה בגט, מה דעתך אתה בנידון זה; ולכך הפכו את שמות האומרים, כי שמא מתוך שאוהבו של שמואל היה, יודה לדברי קרנא, שנאמרו לו משמו של שמואל.⁽⁹⁾

אמר להו רב: האלהים [לשון שבועה הוא]: צריכה גט וצריכה מיאון, וחם ליה לזרעיה דאבא בר אבא [חלילה לו לשמואל שהוא בנו של אבא בר אבא] דנימא הכי, שיחלוק ויאמר: אין צריכה גט ומיאון גם יחד.

ומפרשינן: וטעמא מאי צריכה היא גט וצריכה מיאון?

אמר פירש רב אחא בריה דרב איקא:

צריכה גט, שמא נתרצה האב בקידושין כששמע,⁽¹⁰⁾ וחלו הקידושין למפרע.⁽¹¹⁾

קטנה⁽⁶⁾ שנתקדשה שלא לדעת אביה,⁽⁷⁾ אמר שמואל: צריכה גט מן הבעל, וצריכה גם מיאון [שתאמר: איני רוצה בן] כדי להתירה, וכדמפרש טעמא ואזיל.

אמר על כך קרנא: יש דברים בגו [יש דברים בתוך דבר זה], כלומר: יש תשובה ותימא בדברי שמואל, שהרי: אם מקבלת היא גט, למה צריכה היא גם מיאון, ואם שייך בה מיאון, למה צריכה היא גם גט?!

אמרו ליה בני בית המדרש לקרנא: אכן אין אנו יכולים לילך עד נהרדעא לעירו של שמואל לשאול את טעמו, אבל האמר עוקבא ובית דיניה בכפרי [שם מקום] שהוא סמוך לנו, והוא הרי היה אב בית דין בימי שמואל, ונשאלנו מה טעמו של שמואל.⁽⁸⁾

אפכוה [הפכו את שמות האומרים] וכך

רש"י, שלפי דבריו היתה צריכה הגמרא לומר מה אמר מר עוקבא?! וראה שם; ורבי אלעזר משה זצ"ל, כתב, שלולא דברי רש"י היה מפרש דמר עוקבא הוא זה שהפך ושלח לפני רב.

9. ראה ברש"ש שתמה על פירוש רש"י: "וכי משוא פנים יש בזה"?! והביא שם רש"י עצמו בגיטין נט א, פירש על כעין זה שבטעות הפכוה! [וראה בגליון הש"ס לרעק"א שם, שציין על דברי רש"י שם את דברי רש"י בסוגייתנו, ונשאר בצע"ק, והביא שכבר עמד בזה בשו"ת באר שבע סימן יא]; וראה עוד "פני יהושע" ו"המקנה".

10. ואם תאמר: כיון דספק הוא נעמידנה בחזקת פנויה?!?

כתב "המקנה" ד"ה אמר שמאל, ראה שם

6. כתב הר"ן, שהדין האמור כאן הוא הדין בנערה, לפי מה דקיימא לן כרבי יוחנן שאין הנערה מתקדשת אלא על ידי אביה; ומה שנקטה הגמרא: "קטנה" הוא משום שבקטנה אפילו ריש לקיש מודה שאביה ולא היא; ועוד שבנערה אין שייך מיאון, ואף שגם בה יש לחוש שמא יאמרו אין קידושין תופסין באחותה, מכל מקום בנערה שלא שייך מיאון, ואי אפשר לתקן אין מתקנין, וראה עוד בדבריו שכתב דיש לומר שבנערה אין חשש זה כלל, ראה שם.

7. פירש רש"י: "לא אמר לה אביה לקבלם", וכוונתו למה דאמרינן לעיל יט א: "אומר אדם לבתו קטנה צאי וקבלי קידושייך", וזה הוא שאמרו: "שלא לדעת אביה".

8. נתבאר על פי רש"י; והרש"ש תמה על פירוש

וצריכה גם מיאון, שמא לא נתרצה האב בקידושין והגט אינו גט כי אין צריך לו, ואין היא ארוסה שנתגרשה, ואילו האנשים יאמרו: היות וקיבלה גט אם כן ודאי ארוסה היתה, ואין קידושין תופסין לו באחותה, שאחות גרושתו היא, ויתירו את אחות אשתו

שהיא אשת איש — לעלמא! ולכך היא ממאנת, כדי שידעו הכל שאינה ודאי גרושה גמורה.

אמר הוסיף רב נחמן: הא דאמרינן בקטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה, שהיא צריכה

היטב]: "דקימא לן בספק קידושין צריכה גט מדרבנן, כדאיתא ביבמות דף לא, וכן כתבו תוספות בכתובות כב בד"ה תרי ותרי, ובדף כו ד"ה אנן אחתינן".

ודבריו בזה מחודשים מאד, שהנידון בכל המקומות האלו בספק של תרי עדים כנגד תרי עדים וקיימא לן: "תרי ותרי ספיקא דרבנן", והוא סובר שבכל ספק השקול אין מעמידים אותה על על חזקתה מדרבנן.

11. נתבאר על פי דברי רש"י, [ואולם ראה ב"שערי ישר" שער ז פרק ו ד"ה ובוה יש לפרש, שביאר כוונת רש"י באופן אחר, ולדעתו אין כוונת רש"י לומר שהקידושין חלין למפרע, אלא שהמעשה הקודם מחיל את הקידושין בשעת ריצוי האב, ראה שם, וכן כתב ב"חידושי רבי שמעון יהודה הכהן" סימן יט ד"ה ובוה נ"ל לפרש]; וכן היא שיטת התוספות, דכשנתרצה האב הווי קידושין למפרע.

וכתב הר"ן [יח ב מדפי הרי"ף ד"ה איתמר], שהיות ואמר רב אחא בסתם: "קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה, ואין הגמרא מפרשת אם אביה כאן או אביה אינו כאן [כדרך שהגמרא מחלקת לקמן], משמע שבכל ענין הוא קדושי ספק, בין שאביה במדינת הים ולא שמע כלל מן הקידושין, ובין שאביה כאן ונדע לו מן הקידושין ולא שמענו בפירוש שנתרצה — וכתב עוד, דזו שאמרנו שנתרצה האב אין הכוונה שנתרצה תחילה וכאילו אמר לה: "צאי וקבלי קדושיך", אלא שמא נתרצה אחר כך

כששמע; שמא תאמר: ריצוי שלאחר קידושין מה תועלת יש בו!?

יש לומר: לפי שכל אדם רוצה להשיא את בתו, ואף מצוה מוטלת עליו, אם כן "זכין לאדם שלא בפניו"; ומיהו דוקא כשנתרצה האב כששמע, הא אם לא נתרצה, אינם קידושין, לפי שאינו זכות גמור, שהרי היא יוצאת מרשותו לכמה דברים, אבל כל שנתרצה גלי אדעתיה שזכות היא לו, ומועילים הקידושין משעה ראשונה; וראה תוספת ביאור בלשונו שכתב "לפי שאינו זכות גמור" ב"אבני מלואים" סימן לו סקי"ב.

ב. ואם תאמר: והרי קטן אינו בכלל זכיה?! הביאור הוא על פי מה שתב הרא"ש לעיל דף יט א בסוגיא ד"צאי וקבלי קדושיך", שאף הקטן נעשה שליח לטובתו ולזכותו.

ג. אבל דעת הרשב"א כאן [וכן היא שיטת הרמ"ה, "ויש אומרים" ברמ"א סימן לו, וכמו שכתב ב"אבני מלואים" שם] היא, דריצוי האב אינו מועיל לעשות את הקדושין למפרע, וטעם ריצוי האב אינו כמו שפירש הר"ן שהוא מדין "זכין לאדם שלא בפניו", אלא שהרי זה כמי שקידש את האשה על מנת שירצה אבא; ומטעם זה סובר הרשב"א, שאפילו אם בתחילה מיחה, כיון שנתרצה אחר כך הווי קידושין, וכמו שהוכיח שם שבאומר "על מנת שירצה פלוני", אפילו מיחה ואחר כך נתרצה שפיר דמי; [ולריטב"א שיטה שלישית בזה, כמו שביאר ב"אבני מלואים" שם את שיטתו].

ד. ראה ב"אבני מלואים" שם שהעיר,

כמחלוקת על שמואל], **לא מתני הא** אין הוא שונה עם דברי שמואל את דברי רב נחמן שפירשה בשידכו, ולדעתו אמר שמואל אפילו בשלא שידכו שהיא צריכה גט, ועל כך שנה את דברי עולא שהוא חלוק על שמואל באופן זה, שאפילו מיאון אינה צריכה.

איכא דאמרי, יש השונים את השמועה משם עולא, לא כמחלוקת על שמואל, אלא כמימרא בפני עצמה! **אמר עולא**:

קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה, אפילו מיאון אינה צריכה ואפילו שידכו. (13)

מתיב רב כהנא לדברי עולא, ממה ששינוי במשנה ביבמות, שחמש עשרה עריות – שאחת מהן היא בתו – שנפלו לפני קרוביהן ליבום, הרי הן פטורות מן היבום, ופטורות אף את צרותיהן מן היבום, שאין ב"צרת ערוה" דין יבום; ושנינו שם:

גט, **והוא ששידכו** [שנשדכו] המקדש עם הקטנה על ידי האב, כי אז אכן יש לומר שמא נתרצה האב כששמע, וחלו הקידושין למפרע. (12)

עולא נחלק על שמואל וקרנא, **ואמר**: קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה, לא די שגט אינה צריכה, אלא **אפילו מיאון** – כשאר קטנה שנתקדשה – **אינה צריכה**, שאין מעשה קטנה כלום בחיי אביה, אלא כשהיא יתומה, או שהיא יתומה בחיי האב שתיקנו לה חכמים נישואין.

ומתמהינן: וכי אטו אמר עולא שאינה צריכה לא גט ולא מיאון **אף על גב דשידכו**, שהרי כן משמע ממה ששינוי דברי עולא כמחלוקת על שמואל, שאף הוא לא אמר אלא בשידכו, וכמו שאמר רב נחמן?! והרי ודאי יש לחוש שמא נתרצה האב כששמע?!
ומשנינן: לא אמר עולא אלא כשלא שידכו, **ומאן דמתני הא** [זה ששנה את דברי עולא

בפירוש, חלו הקידושין אף על גב שלא שידכו. 13. כן היא שיטת רש"י, וכן כתב התוספות רי"ד [ונראה קצת מדבריו שהיה גורס כן בגמרא]; ופירש שם את טעמו של עולא, שהוא חולק על שמואל בדין, וסובר שאפילו אם נתרצה האב "מה מועיל זה הרצון, כיון שבשעת קבלת הקידושין לא ידע ולא היה רצונו שם, ולא אמרינן הוברר הדבר למפרע שרצה האב, אלא בעינן רצון האב באותה שעה, וכיון שלא היה שם רצונו אפילו מיאון אינה צריכה". והוספות כאן ביארו שלכן פירש רש"י כן, משום שאם לא כן אין נפקא מינה בין שתי הלשונות בדעת עולא; אבל תמהו על זה, שהרי בגמרא לעיל נקטה הגמרא בפשיטות שלא

דבתוספות ורשב"א בנדרים דף לו מבואר, שדין זכין לאדם שלא בפניו, אינו אלא במקום ש"מזכה" ממש איזה דבר, אבל אם אינו "מזכה" איזה דבר, בזה אף שודאי נוח לו בדבר זה וזכות הוא לו, אין אומרים שיהא הוא נעשה שלוחו מדין "זכין לאדם שלא בפניו", ומשום שבשליחות נאמר "אתם גם אתם", מה אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם; ולפי סברתם ביאר שם שהוא הדין שאין שייך לומר שמדין "זכין לאדם שלא בפניו" יוכל אדם לקדש את בתו, שהרי אינו "מזכה" לו כלום, ראה שם.

12. כתב הריטב"א, שמתברר לומר, שאין צריך "שידכו" אלא לענין שבלי זה אין אנו חוששים שמא נתרצה האב, ומיהו אם נתרצה האב

ולא חיישינן שמא נתרצה האב וכגון שלא שידכו, ולכן אינה צריכה גט; ומכל מקום **קתני דבעיא מיאון**, שהרי שנינו "או שמיאנו"; ותיקשי לעולא שהוא סובר: אפילו מיאון אינה צריכה! (14)

הוא — רב כהנא — **מותיב לה והוא אף מפרק לה**, [רב כהנא שהקשה, הוא זה שגם יישב את הקושיא]:

הכא — במשנה ביבמות — במאי עסקינן: **כגון שנעשה לה לקטנה מעשה יתומה בחיי האב**, כלומר שיצאה מרשותו על ידי נישואין שנתגרשה או נתאלמנה מהם, ואין לאביה רשות בה כאילו יתומה היא, וזו יש לה קדושין על ידי עצמה מדרבנן, כשם שיתומה קטנה מתקדשת על ידי עצמה, ובזו שנינו: "או שמיאנו".

מתיב רב המנונא לעולא מהא דתניא:

א. האב מוכר את בתו הקטנה לאמה עבריה.

וכולן — העריות האלו — **אם מתו לפני בעליהן, או שמיאנו** בבעליהן כי היו קטנות כשנתקדשו, או שנתגרשו קודם למיתת הבעל, או שנמצאו **אילונית** והתברר שאין הן נשואות לבעל שמת, כי קדושי טעות הן —

הרי **צרותיהן מותרות ליבום**, שאין אלו "צרת ערוה".

והשתא תיקשי: הרי קדושין אלו שמיאנה הבת [שהיא אחת מן העריות] בהן, בהכרח היו בחיי האב, שהרי לפני אביה נפלה ליבום; ואם כן **דקדשה** — את הבת שמיאנה — **מאן** [מי הוא זה שקידשה למת]?

אילימא דקדשה אביה וקדושי תורה הן, וכי אטו **במיאון סגי לה** [די לה] לצאת ממנו, ולהזיק את צרתה ליבום! ? והרי **גט מעליא** [טוב, גמור] **בעי מבעלה**.

אלא לאו, בהכרח שהמשנה עוסקת בכגון **דקדשה אייהי נפשה** [נתקדשה על ידי עצמה],

לעולא או לשמואל; אך במהרש"א הביא בשם ה"תוספות ישנים" שיש גורסים בגמרא: **ותיובתא דעולא**.

ופירשו בתוספות ישנים לדעת רש"י, דעל שמואל לא קשיא, ואף ששמואל אמר שצריכה גם גט, ואילו במשנה ביבמות משמע שדי לה במיאון, היינו משום שיש לפרש את המשנה בלא שידכו [והמקשה סובר כרב נחמן שאמר "והוא ששידכו"], ויש לומר ששמואל סובר שאף אם לא שידכו צריכה מיאון. אבל לעולא שהוא סובר: אינה צריכה מיאון, אם כן קשה ממשנתנו, וראה עוד בדברי התוספות, ואריכות במהרש"א.

ובתוספות ישנים כתב שם בתוך דבריו "אבל

מסתבר לומר שבידכו לא נחוש לריצוי האב! ? ולכן חלקו על רש"י, ופירשו, שאף לה"איכא דאמרי" לא אמר עולא אלא בשידכו; והנפקא מינה בין הלשונות אינה בדעת עולא, אלא בדעת שמואל, כי לפי הלשון הראשון הרי שמואל אמר שחוששים אפילו בלא שידכו.

ואולם התוספות לקמן מה ב ד"ה בפירוש, הצדיקו את שיטת רש"י כאן; ואולם כפי הנראה מדבריהם שם, אין הטעם כמו שכתב התוספות ר"ד, אלא שאין אנו חוששים לריצוי בלתי אם שמענו, ואפילו בשידכו, ראה שם היטב בדברי רש"י והתוספות שם.

14. רש"י סתם ולא פירש אם הקושיא היא

ב. מצוה על האדון שייעד [יקדש] את אמתו העבריה, ונחלקו תנאים כיצד מייעדה, אם הכסף שניתן לאב בשעת קניית האמה, הם המעות שבהם נעשה היעוד [מעות הראשונות לקידושין ניתנו]; או שהאדון מייעדה על ידי שפוחת מאמתו פרוטה מפעולתה לשם קידושין.

אין מוכרה האב לבתו לקרובים שתהא להם אמה, היות ואין הם יכולים לקיים בה מצות ייעוד, שאין קידושין תופסין לקרוב בקרובתו.

משום רבי אליעזר אמרו: מוכרה האב לבתו אפילו לקרובים, ואף שאין היא ראויה ליעוד.

מח-א ושיוין — תנא קמא ורבי אליעזר —

שמוכרה האב לבתו הקטנה⁽¹⁾ כשהיא **אלמנה**, **לכהן גדול** שתהיה לו לאמה, או כשהיא **גרושה וחלוצה**, **לכהן הדיוט** שתהיה לו לאמה ואף שאסורים הם בלאו ליעדם —

ומשום שאף על גב שהן אסורות להם, הרי בדיעבד קידושין תופסים להם באלו; דקיימא לן כחכמים, שקידושין תופסין בחייבי לאוין.

והשתא תיקשי לעולא: והרי **האי אלמנה** — שאביה בא למוכרה — **חיבי דמי** [אלמנות זו מקידושין שנעשו על ידי מי הם]?

אילימא דקדשה אביה, ומקדושין אלו נתאלמנה, והרי **מי מצי** האב **מזבין** לה [וכי יכול האב למוכרה], **הא אין אדם מוכר את**

צריכה היא מיאון משום קידושי קטנה; ומה שאמר שמואל, שאין היא צריכה מיאון אלא משום חשש זה, היינו משום, שאם לא כן, כיון שסוף סוף הוא נותן לה גט, אם כן המיאון מיותר, שהרי ודאי אפשר לגרש קטנה בגט, ולזה אמר שמואל, כי משום חשש זה צריך גם מיאון, אבל מכל מקום מוכרח ששייך בקטנה זו מיאון. ומיהו ראה מה **שיתבאר** בזה בהמשך הסוגיא **בהערות**.

ובעיקר הטעם ששמואל מצריך מיאון בקטנה שיש לה אב שנתקדשה, ואף שעיקר תקנת קידושי קטנה לא היה אלא משום שלא ינהגו בה מנהג הפקר, וזה הרי שייך רק ביתומה; צריך לומר שסובר שמואל ד"לא פלוג רבנן", וכל קטנה מתקדשת על ידי עצמה.

1. בהכרח בקטנה איירי, שהרי אין אדם מוכר את בתו כשהיא נערה.

לשמואל ניחא טפי דלדידיה צריך מיאון אף על גב דלא שידך, אע"ג דהמיאון לא בא אלא משום חששת גט, ובלא שידכו ליכא חששת גט, מכל מקום איכא למידחי הכי".
ויש להעיר על פי דברי האחרונים, שאין זו דחיה בעלמא, אלא ודאי מוכרח הוא כן, שלדעת שמואל אפילו קטנה שיש לה אב ונתקדשה על ידי עצמה, צריכה היא מיאון, ולכן בלא שידכו צריכה היא מיאון.

והיינו משום שלא שייך לומר שיתקנו חכמים שתמאן אף שיש חשש שמא יאמרו "אין קידושין תופסין באחותה", אם לא היה שייך ענין מיאון באשה הזו כלל, [נדומה למה שכתב הר"ן שהובא בהערה לעיל, דבנערה שאין שייך מיאון, אין אומרים שתמאן, ואף שיש חשש "שמא יאמרו אין קידושין תופסין באחותה"], ולכן סוברת הגמרא, שבהכרח לומר שדעת שמואל היא, שאם באמת לא נתרצה האב,